

چشم انداز اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۰

به نقل از گزارش ماه ژانویه ۲۰۲۰ صندوق بین المللی پول

مقدمه

بی ثباتی سیاست‌های تجاری، تنش‌های ژئوپلیتیکی و نگرانی‌های موجود در اقتصاد بازارهای مهم نوظهور در نیمه دوم سال ۲۰۱۹، موجب تداوم فشار بر فعالیت‌های اقتصاد جهانی خصوصاً در بخش‌های صنعت و تجارت شده است. تشدید ناآرامی‌های اجتماعی در بسیاری از کشورها و همچنین مشکلات مربوط به تغییرات آب و هوایی، مانند طوفان شدید در کارائیب، خشکسالی و آتش سوزی جنگلها در استرالیا، سیل در شرق آفریقا و خشکسالی در جنوب آفریقا موجب بروز مشکلات جدیدی شده است.

به‌رغم این مشکلات، بروز برخی علائم در انتهای سال ۲۰۱۹ بیانگر احتمال بهبود رشد اقتصاد جهانی می‌باشد. علاوه بر این، استمرار حمایت‌های قابل توجه از تسهیل سیاست پولی در بسیاری از کشورها طی نیمه دوم سال ۲۰۱۹، بهبود فعالیت‌های اقتصادی در اوایل سال ۲۰۲۰ را در پی خواهد داشت.

چشم انداز رشد اقتصاد جهانی: افزایش اندک در سال ۲۰۲۰

پیش بینی می‌شود رشد اقتصاد جهانی که برای سال ۲۰۱۹، ۲/۹ درصد برآورد شده است، در سال ۲۰۲۰ به ۳/۳ درصد افزایش یافته و در سال ۲۰۲۱ نیز به ۳/۴ درصد برسد. در مقایسه با پیش‌بینی ماه اکتبر صندوق بین‌المللی پول، برآورد رشد برای سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ بیانگر ۰/۱ درصد و برای سال ۲۰۲۱ بیانگر ۰/۲ درصد کاهش می‌باشد. در این میان هند بیشترین کاهش چشم‌انداز رشد را به خود اختصاص داده است.

مسیر رشد اقتصاد جهانی بیانگر کاهشی شدید و به دنبال آن رشد تا حد متوسط تاریخی گروهی از بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه تحت فشار و با عملکرد ضعیف (از جمله برزیل، مکزیک، روسیه و ترکیه) می‌باشد. از سوی دیگر، روند رشد جهانی به اقتصادهای نوظهور نسبتاً قوی نیز وابستگی دارد. این اقتصادها عملکرد مناسب خود را حتی در شرایطی که عملکرد اقتصادهای پیشرفته و چین در حال نزول می‌باشد، حفظ نموده‌اند. انتظار می‌رود تاثیرات تسهیل قابل توجه سیاست‌های پولی اقتصادهای نوظهور و پیشرفته در سال ۲۰۱۹، کماکان در سال ۲۰۲۰ نیز ادامه یابد. البته بدون لحاظ نمودن این محرک پولی، برآورد رشد جهانی برای سال ۲۰۱۹ و پیش‌بینی سال ۲۰۲۰، ۰/۵ درصد کمتر می‌باشد. پیش‌بینی می‌شود روند بهبود اقتصاد جهانی با افزایش رشد تجاری (کمتر از

پیش بینی ماه اکتبر) همراه باشد که این امر منعکس کننده بهبود تقاضای داخلی و سرمایه گذاری بطور خاص و کاهش برخی موانع موقتی در بخش های خودرو و فن آوری می باشد. نتایج مورد اشاره، تا حد قابل توجهی به پرهیز از افزایش تنش های تجاری ایالات متحده و چین و نامساعدتر نشدن روابط اقتصادی این دو کشور از جمله در مورد زنجیره های عرضه فن آوری، جلوگیری از برگزیت بدون توافق و مهار تبعات ناآرامی اجتماعی و تنش های ژئوپلیتیکی بستگی دارد.

اقتصادهای پیشرفته

انتظار می رود رشد اقتصادهای پیشرفته طی سال ۲۰۲۰-۲۱ در حدود ۱/۶ درصد تثبیت گردد که ۰/۱ درصد کمتر از پیش بینی ماه اکتبر ۲۰۱۹ صندوق می باشد. دلیل عمده این امر، کاهش چشم انداز رشد ایالات متحده، منطقه یورو و انگلیس و همچنین کاهش رشد سایر کشورهای پیشرفته آسیایی، خصوصاً هنگ کنگ بعد از اعتراضات بوده است.

همچنین رشد اقتصادی ایالات متحده از ۲/۳ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۲ درصد در سال ۲۰۲۰ و سپس ۱/۷ درصد در سال ۲۰۲۱ کاهش خواهد یافت. این تعدیل منعکس کننده بازگشت به یک سیاست مالی خنثی و پیش بینی کاهش حمایت از تسهیل بیشتر شرایط مالی می باشد.

پیش بینی می شود رشد منطقه یورو از ۱/۲ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۱/۳ درصد در سال ۲۰۲۰ و سپس ۱/۴ درصد در سال ۲۰۲۱ برسد. بهبودهای پیش بینی شده در تقاضای خارجی، موجب تقویت رشد مورد انتظار می گردد.

در انگلستان، انتظار می رود رشد در سال ۲۰۲۰ در حد ۱/۴ درصد تثبیت شده و در سال ۲۰۲۱ نیز به ۱/۵ درصد افزایش یابد. این پیش بینی رشد ناشی از فرضیه خروج برنامه ریزی شده از اتحادیه اروپا در پایان ژانویه و سپس شکل گیری تدریجی روابط اقتصادی جدید می باشد.

انتظار می رود نرخ رشد ژاپن از یک درصد در سال ۲۰۱۹ به ۰/۷ درصد در سال ۲۰۲۰ کاهش یابد. این در حالی است که در سال ۲۰۱۹ رشد این کشور منعکس کننده رونق مصرف بخش خصوصی (که بخشی از آن به پشتوانه اقدامات متقابل دولت در کنار افزایش مالیات بر مصرف در ماه اکتبر بوده است) و نیز هزینه های سرمایه ای قوی بود. همچنین در پی کاهش تاثیر محرک مالی، نرخ رشد اقتصادی سال ۲۰۲۱ ژاپن به ۰/۵ درصد خواهد رسید.

اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه

رشد اقتصادی این منطقه از ۳/۷ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۴/۴ درصد در ۲۰۲۰ و ۴/۶ درصد در ۲۰۲۱ افزایش خواهد یافت. رشد این منطقه منعکس کننده ترکیبی از پیش بینی رهایی اقتصادهای در حال ظهور

ضعیف از رکود عمیق و تداوم روند نزولی ساختاری در چین می‌باشد. انتظار می‌رود رشد کشورهای آسیایی نوظهور و در حال توسعه با اندکی افزایش از ۵/۶ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۵/۸ درصد در ۲۰۲۰ و ۵/۹ درصد در سال ۲۰۲۱ برسد. رشد هند در سال ۲۰۱۹ در حدود ۴/۸ درصد تخمین زده شده، که پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۰ به ۵/۸ درصد و در سال ۲۰۲۱ به ۶/۵ درصد افزایش یابد، که دلیل آن محرک‌های پولی و مالی و همچنین کاهش قیمت نفت می‌باشد.

رشد چین نیز کاهش یافته و از ۶/۱ درصد در ۲۰۱۹ به ۶ درصد در ۲۰۲۰ و ۵/۸ درصد در ۲۰۲۱ خواهد رسید. بازگرداندن برخی از تعرفه‌ها به شرایط گذشته و توقف افزایش تعرفه‌های اضافی به عنوان مرحله اول توافق تجاری با ایالات متحده، احتمالاً موجب کاهش ضعف عملکرد کوتاه مدت شده که این امر بهبود ۰/۲ درصدی رشد پیش‌بینی شده این کشور نسبت به پیش‌بینی ماه اکتبر ۲۰۲۰ را بهمراه دارد. با این حال، انتظار می‌رود اختلافات حل نشده در خصوص روابط اقتصادی گسترده تر بین ایالات متحده و چین و همچنین تقویت مقررات مالی داخلی مورد نیاز، موجب تداوم فشار بر فعالیت‌ها گردد.

انتظار می‌رود رشد کشورهای نوظهور و در حال توسعه اروپا بهبود یافته و از ۱/۸ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۲/۵ درصد در سال ۲۰۲۰-۲۱ برسد. روند بهبودی این منطقه، منعکس کننده تداوم رشد قوی در اروپای مرکزی و شرقی، شتاب رشد فعالیت در روسیه و تداوم روند بهبود ترکیه با کاسته شدن از محدودیت‌های تامین مالی می‌باشد.

آمریکای لاتین

پیش‌بینی می‌شود رشد آمریکای لاتین بهبود یافته و از نرخ برآورد شده ۰/۱ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۱/۶ درصد در سال ۲۰۲۰ و ۲/۳ درصد در سال ۲۰۲۱ برسد. در عین حال رشد این منطقه تحت تاثیر کاهش چشم‌اندازهای رشد مکزیک در سال ۲۰۲۰-۲۱، تداوم کاهش سرمایه‌گذاری و همین‌طور کاهش قابل توجه رشد مورد انتظار برای شیلی به دلیل ناآرامی‌های اجتماعی خواهد بود.

خاورمیانه و آسیای مرکزی

انتظار می‌رود رشد اقتصادی خاورمیانه و آسیای مرکزی از ۲/۸ درصد در سال ۲۰۲۰ به ۳/۲ درصد در سال ۲۰۲۱ برسد. افت عملکردی سال ۲۰۲۰ نشان دهنده بازنگری عربستان سعودی در خصوص کاهش تولید نفت متعاقب تصمیم اتخاذ شده اوپک در ماه دسامبر مبنی بر کاهش میزان عرضه می‌باشد. این در حالی است که چشم‌انداز رشد تعدادی از اقتصادها کاهش یافته است و علت عمده این امر افزایش

تنش‌های ژئوپلیتیکی (ایران)، ناآرامی‌های اجتماعی (شامل عراق و لبنان) و درگیری‌های داخلی (لیبی، سوریه و یمن) می‌باشد.

آفریقای جنوب صحرا

انتظار می‌رود رشد اقتصادی آفریقای جنوب صحرا که در سال ۲۰۱۹، ۳/۳ درصد بود، تقویت شده و در سال ۲۰۲۰-۲۱ به ۳/۵ درصد برسد. در عین حال، رشد آفریقای جنوبی تحت تاثیر محدودیتهای ساختاری و بدتر شدن تامین مالی عمومی بوده که منجر به افت اعتماد تجاری و کاهش سرمایه‌گذاری خصوصی شده است. همچنین تقویت بخش عمومی در اتیوپی که برای مهار بدهی لازم می‌باشد، بر رشد اقتصادی این کشور تاثیرگذار خواهد بود.

ریسک‌های پیش رو

➤ افزایش تنشهای ژئوپلیتیکی، بخصوص بین ایالات متحده و ایران، می‌تواند عرضه جهانی نفت را با اختلال مواجه نموده، به گرایش سرمایه‌گذار آسیب رسانده و سرمایه‌گذاری تجاری احتمالی را کاهش دهد. علاوه بر این، تشدید ناآرامی‌های اجتماعی در بسیاری از کشورها که حاکی از عدم اعتماد به نهادهای حاکم و یا عدم حضور نمایندگان مردم در ساختارهای حاکم می‌باشد، ممکن است منجر به اختلال فعالیت تجاری، تضعیف گرایش تجاری و نهایتاً مانع از تحقق رشد مورد انتظار گردد.

➤ افزایش موانع تعرفه‌ای بین ایالات متحده و شرکای تجاری این کشور، بطور خاص چین، به تمایلات تجاری را متاثر ساخته و رکودهای ساختاری و دوره‌ای را که در سال گذشته در بسیاری از اقتصادها وجود داشته‌اند، پیچیده نموده است. این منازعات، به حوزه فن‌آوری گسترش یافته و زنجیره‌های عرضه جهانی را دچار مخاطره می‌نماید. همچنین اقدامات حمایت‌گرایانه به زمینه‌های ارزی و امنیت ملی گسترش یافته است. نامساعدتر شدن روابط اقتصادی بین ایالات متحده و شرکای تجاری این کشور از جمله اتحادیه اروپا یا بدتر شدن روابط تجاری با سایر کشورها می‌تواند تولید و تجارت جهانی را تضعیف نموده و کاهش رشد جهانی را بدنبال داشته باشد.

➤ تحقق هر یک از این ریسک‌ها ممکن است منجر به تغییرات سریع در گرایش مالی، تخصیص پرتفوی به سمت دارایی‌های امن و افزایش ریسک‌های تجدید بدهی شرکت‌های آسیب پذیر و وام گیرندگان دولتی گردد. سخت‌تر شدن شرایط مالی، آسیب پذیری‌های مالی را که در

خلال سالهای گذشته بواسطه نرخ بهره پایین و کاهش بیشتر هزینه تجهیزات ماشین آلات و کالاهای بادوام خانوار ایجاد شده، نشان خواهد داد.

➤ حوادث مرتبط با شرایط آب و هوایی مانند طوفان، سیل، موج گرما، خشکسالی و آتش سوزی، منجر به تحمیل هزینه‌های بالای انسانی و خسارت‌های احتمالی در مناطق مختلف طی سالهای اخیر شده است. تغییرات آب و هوایی به عنوان عامل افزایش این حوادث علاوه بر تاثیر مستقیم بر مناطق حادثه دیده، دارای تبعات اقتصادی و بهداشتی نیز می‌باشد. همچنین این موضوع می‌تواند چالشهایی را برای مناطقی ایجاد نماید که ممکن است در معرض تاثیرات مستقیم تغییرات آب و هوایی نباشند، از جمله اینکه به مهاجرت به خارج از مرزها و ایجاد فشار مالی (به عنوان نمونه در بخش بیمه) منجر گردد. این در حالی است که تداوم روندهای مورد اشاره ممکن است زیان‌های بزرگتری برای تعداد بیشتری از کشورها به همراه داشته باشد.

پیش‌بینی چشم‌انداز اقتصاد جهانی (منبع: گزارش ماه ژانویه صندوق بین‌المللی پول)

(Percent change, unless noted otherwise)

	Year over Year						Q4 over Q4 2/		
	Estimate		Projections		Difference from Oct 2019 WEO Projections 1/		Estimate	Projections	
	2018	2019	2020	2021	2020	2021	2019	2020	2021
World Output	3.6	2.9	3.3	3.4	-0.1	-0.2	2.9	3.5	3.3
Advanced Economies	2.2	1.7	1.6	1.6	-0.1	0.0	1.5	1.9	1.4
United States	2.9	2.3	2.0	1.7	-0.1	0.0	2.3	2.0	1.6
Euro Area	1.9	1.2	1.3	1.4	-0.1	0.0	1.0	1.7	1.2
Germany	1.5	0.5	1.1	1.4	-0.1	0.0	0.3	1.2	1.5
France	1.7	1.3	1.3	1.3	0.0	0.0	1.2	1.3	1.4
Italy	0.8	0.2	0.5	0.7	0.0	-0.1	0.3	0.9	0.5
Spain	2.4	2.0	1.6	1.6	-0.2	-0.1	1.7	1.6	1.6
Japan	0.3	1.0	0.7	0.5	0.2	0.0	0.5	1.8	-0.3
United Kingdom	1.3	1.3	1.4	1.5	0.0	0.0	0.9	1.8	1.5
Canada	1.9	1.5	1.8	1.8	0.0	0.0	1.8	1.7	1.8
Other Advanced Economies 3/	2.6	1.5	1.9	2.4	-0.1	0.1	1.4	2.4	2.3
Emerging Market and Developing Economies	4.5	3.7	4.4	4.6	-0.2	-0.2	4.0	4.8	4.8
Emerging and Developing Asia	6.4	5.6	5.8	5.9	-0.2	-0.3	5.3	6.0	5.8
China	6.6	6.1	6.0	5.8	0.2	-0.1	5.9	5.9	5.8
India 4/	6.8	4.8	5.8	6.5	-1.2	-0.9	4.3	6.9	6.1
ASEAN-5 5/	5.2	4.7	4.8	5.1	-0.1	-0.1	4.6	4.8	5.1
Emerging and Developing Europe	3.1	1.8	2.6	2.5	0.1	0.0	2.8	2.4	2.6
Russia	2.3	1.1	1.9	2.0	0.0	0.0	1.5	1.6	2.4
Latin America and the Caribbean	1.1	0.1	1.6	2.3	-0.2	-0.1	0.0	2.0	2.4
Brazil	1.3	1.2	2.2	2.3	0.2	-0.1	1.8	2.0	2.4
Mexico	2.1	0.0	1.0	1.6	-0.3	-0.3	0.1	1.2	1.8
Middle East and Central Asia	1.9	0.8	2.8	3.2	-0.1	0.0
Saudi Arabia	2.4	0.2	1.9	2.2	-0.3	0.0	-0.9	2.7	2.2
Sub-Saharan Africa	3.2	3.3	3.5	3.5	-0.1	-0.2
Nigeria	1.9	2.3	2.5	2.5	0.0	0.0
South Africa	0.8	0.4	0.8	1.0	-0.3	-0.4	0.3	0.6	1.3
<i>Memorandum</i>									
Low-Income Developing Countries	5.0	5.0	5.1	5.1	0.0	-0.1
World Growth Based on Market Exchange Rates	3.0	2.4	2.7	2.8	0.0	0.0	2.3	2.9	2.6
World Trade Volume (goods and services) 6/	3.7	1.0	2.9	3.7	-0.3	-0.1
Advanced Economies	3.2	1.3	2.2	3.1	-0.4	-0.1
Emerging Market and Developing Economies	4.6	0.4	4.2	4.7	0.0	0.0
Commodity Prices (U.S. dollars)									
Oil 7/	29.4	-11.3	-4.3	-4.7	1.9	-0.1	-10.9	-1.5	-2.7
Nonfuel (average based on world commodity import weights)	1.6	0.9	1.7	0.6	0.0	-0.7	4.8	1.0	1.2
Consumer Prices									
Advanced Economies	2.0	1.4	1.7	1.9	-0.1	0.1	1.4	1.8	1.9
Emerging Market and Developing Economies 8/	4.8	5.1	4.6	4.5	-0.2	0.0	5.1	3.8	3.6
London Interbank Offered Rate (percent)									